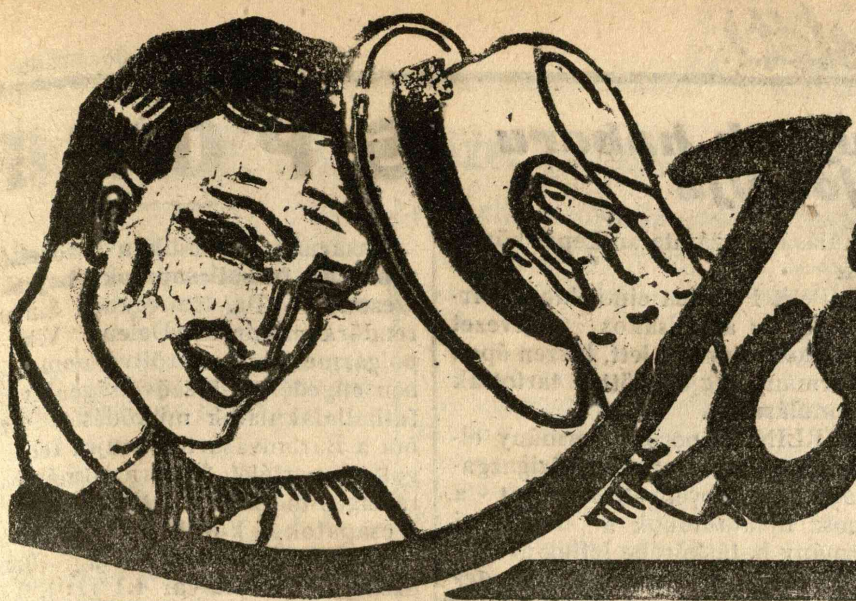

Ára 1 lej

Ziarest!

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 68. szám

Kedd

Cluj-Kolozsvár, 1932. szeptember 6

Hihetetlen

a világháború eseményeit átélte és az azután következő idők zavaros históriát átszenvedett ember számára is meglepő dolgok történnek nap-nap után Németországban. Ha az ember megáll egy pillanatra a német kérdésnél s részleteiben is elemezi azt a maga számára, arra is rájön, hogy a most folyó német események nem igen találhatnak párjukra. Mindenesetre olyan események ezek, amelyek a világtörténelemben is számot tesznek és különösen érdekesek arra, hogy legalább is az európai politikai élet figyelmét maga felé irányítsa. Menjünk vissza egy kicsit az események sorozatában s minden időrendi sorrend nélkül álljunk meg például a birodalmi gyűlés megnyitásánál. Hát hol fordulhatott volna elő különösen európai országban az a szenzáció, hogy egy nem kommunista államban a szovjet éltetésével nyissa meg az elnök a birodalom legfőbb ülését. Aztán varriáljuk magunk elé azokat a nagy tüntető felvonulásokat, tömegmozdulásokat, amelyeket az egyes szervezetek, politikai alakulatok rendeztek. Kezdték a kommunisták. Amikor azt olvastuk, hogy egyszerre százszázalékos tömeget vonultattak fel, hát meglepődtünk és azt hittük, hogy a német polgári uralomnak ütött az utolsó órája s rövid időn belül kikiáltják a tanácsköztársaságot. De nem ez történt. Hanem jött Hitler és ő is megrendezteté a maga tömegfelvonulását kétszáz ezer barna ingével, de nemcsak amolyan kis játékokat, hanem egész nagyszabású haderő megmozdulást, ágyúkkal, gépfegyverekkel, egész vezérkarral. Amikor bejelentették a berlini demarsot, mindenki meg volt győződve, hogy ez meg is fog történni. Azonban nem történt meg. Mert Pápa is gondoskodott magáról s a rendes haderő mellé háromszáz ezer acélisakost szervezett. Ez Németország. Az ember azt hitte, hogy pusztuló félben van, hogy önmaga sirját ássa és egyszerre a szervezkedésnek hihetetlen arányait domborítja elé. Még nem tudjuk, hogy ki lesz az ur benne, nem tudjuk milyen lesz a jövője, de bizonyos, hogy sokkal nagyobb meglepetéseket is fog feltalálni még a reggeli kávéját szűrő Európa számára.

Az Eger mellett lezuhant magyar pilóta szórta le Károly román király kiáltványait száműzetése idején

BUCURESTI. A tegnapi „Jóestét” beszámolt már arról a megrondító repülés-szerűségről, amely Eger mellett történt.

Vasárnap délelőtt háromnegyedik órakor Kétutközpustán repülőgéppel lezuhant vitéz Kaszala Károly, a legkitűnőbb magyar pilóta egyike és kísérőjével Urbaschek János szerelővel együtt szörnyethalt. Kaszala a világháború egyik vitéz aviatikusa volt, aki kilenc hatalmas légi csatát vívott meg győzelmesen és aki a háború óta, mint kitűnő sportpilóta tette ismertté a nevét.

1927-ben ő tette meg rekord idő alatt a Mátyásföld—budapesti utat.

A szerencsétlenül járt Kaszaláról most egy rendkívül érdekes, eddig ismeretlen adat került napfényre. A tragikus sorsú pilóta volt ugyanis az, aki 1928-ban az

akkor még Párisban száműzetésben tartózkodó Károly román király megbízásából Románia fölött repült és Carol kiáltványát szórta le román földre. Ez az adat eddig még soha nem került nyilvánosságra s talán ezután is titok maradt volna még sokáig, ha a vitéz pilótát nem éri ily hamar utól végzete.

Kaszala már évek óta foglalkozott azzal, hogy egyszer visszavonul a repüléstől. Erre azonban talán sohasem került volna a sor, hiszen az élete volt a repülés.

A háború után az új generáció oktatója lett és néhány évvel ezelőtt a mátyásföldi műrepülőmittingeken ő mutatta be a legravurósabb repüléseket. Néhány év óta reklámrepüléseket végzett. Nagy üzemek számára repült, kivilági

tott repülőgépen végig az éjszakában, röpcédulákat szórva le.

Ez a reklámrepülés lett a végzete is.

Vasárnapi utján is repülő cédulákat vitt vitéz Kaszala Károly.

A start előtt indult körrepülésre a Giustizia per Ungheria. Amikor a nagy gép elröpt, Kaszala is beszállt repülőgépebe és társával, Urbaschek szerelővel elindult. Utközben egy budapesti gyár számára reklám-cédulát szórt le és ezután Kétutközpustára készült, hogy meglátogassa barátját, Graefl Andor földbirtokost. De ez a látogatása már örökre elmaradt.

A vitéz pilóta halálát az egész magyar aviatika gyászolja, de tragikus sorsa részvétet kelt a román pilóták s közvetve a román királyi ház körében is.

Vajda Sándor miniszterelnök, a kolozsvári unitárius kollegium egykori kosztos diákja is nyilatkozik a békeszerződés revíziójáról és a magyar kérdésről

A magyar és román vér pazarlásának gondolata helyett közös vámterületet ajánl

CLUJ-KOLOZSVÁR. Rothermere ismert nyilatkozata, valamint az egyes államok békeszerződést revideáló nyilatkozatai ismét előtérbe állították a magyar problémát. Hogy milyen nagyjelentőségű ez a kérdés, mi sem bizonyítja jobban, minthogy megszólalt a kérdésben Vajda miniszterelnök is s egyik budapesti nagy lap ismert tudósítója előtt, annak bukaresti látogatásakor feltűnő nyilatkozatot tett a magyar békeszerződés ügyében.

Az interjú rendkívül érdekes visszaemlékezéssel kezdődött:

— Kolozsvárott, az unitáriusoknál kezdtem meg tanulmányaimat. A mostani erdélyi unitárius püspök testvére, Boross Sándor volt a tanítóm. Kriza Jánosnak, a „Vadrózsák” költőjének gyűjtőjének családjánál laktam, mint kosztosgyerek. Kriza János az unitárius gimnázium igazgatója volt akkor és az én apám Kriza Lenkével játszadozott kisdíák korában. A hittant

is az unitáriusoknál tanultam. Mi ugyan görög-katolikusok vagyunk, de apám azt mondta: mind egy, hol tanulom a Bibliát, Petőfit és Arany Jánost is olvastunk az elemi iskolában.

Azután Medgyesre küldött apám, a szász gimnáziumba. Itt már csak németül beszéltünk. Az orvosegyetemet pedig Bécsben végeztem. Így lettem háromnyelvű.

Ezután félbeszakad ez az érdekes visszaemlékezés s a politikára

terelődik a szó.

— Magyarország azóta, hogy önálló állam lett, nem mondhatja többé, hogy „le a Habsburgokkall!” hanem ezek helyébe új jelszó lépett: a békerevizio. Amíg a magyar nemzetnek Apponyi Albertjei vannak, mást nem is várhatunk.

De vajjon olyan nagy haszna volna Magyarországnak Arad, Nagyvárad, Nagyszalonta határvárosok visszacsatolásából. Közgazdaságilag nem mennének-e teljesen tönkre ezek a városok, ha visszacsatolnák Magyarországhoz?

— Én mint ellenfél állíthatom csak be a kérdést.

Melyik román kormány nem tartaná körömszakadtáig a határt és a Népszövetségnek melyik határozata volna elég erős, hogy arra ne ez a felelet adassék: „Jöjjen a Népszövetség és vegye el, ha lehet!”

— Hát annyira olcsó a magyar vér, hogy éppen csak ezt a megoldást lehet találni, ahelyett, hogy más, józanabb és célravezetőbb megoldást keresnénk? És a román vér, a cseh, a szerb vér is annyira olcsó, hogy az államok vezérei és tudósai ne tartanak érdemesnek, hogy más megoldási módokat találjanak, mint a kölcsönös öldöklést és számos jövő háború lehetőségét? Ha lehetséges volt, hogy Németországban és Franciaországban az ipari és a mezőgazdasági érdekek találkozzanak, miért ne fejlődhetne Kelet-Európában is idáig a helyzet?

— Ez a kérdés egy generáción belül odafejlődne, hogy minden kis nemzet nyelveket tanulna, a saját nyelvét pedig mint etnikai egyéniséget fejleszthetné. Nem tudom másképp elképzelni a fejlődést az aeroplán, a Zeppelin, a rádió korában. Amíg a demagógia tart, amíg a nemzeti sovinizmust minden alkalomkor vezető államférfiak növelik, a népek rovására megy a dolog. De ha a magyar kormányoknak szükségük van ezekre a jelszavakra, mint a hajdani közjogi jelszavak pótlására, ám folytassák a vitatkozást és a harcot ...

Ezek a nyilatkozat legérdekesebb részei. Aztán még sok magyarországi és romániai kérdéstről beszélgettek, míg végül Vajda szíves üdvözlését küldte a régi budapesti ismerősöknek.

Borzalmas vihar és földrengés pusztított Belgrád környékén

BELGRÁD. Vasárnap éjszaka Belgrád környékén borzalmas vihar vonult végig, majd pedig kisebb földrengés követte. A lakosságon valóságos páni félelem vett erőt, lakásaikból az utcákra futottak és az összeomló épületek közül igyekeztek a mezőre menekülni. A hatalmas vihar teljesen tönkretette a vasúthálózatot és több mint száz ház omlott össze. A halottak száma eddig öt.

A francia sajtó újabb háború kitörését jósolja

PARIS. Az „Acélsisakosok” felvonulását a Le Temps izgalommal tárgyalja. E felvonulásban a francia lap Németországnak durva megnyilatkozását látja, melyben erősen halad a militarista államforma felé, melynek

következménye nem lehet más, mint egy újabb háború.

Németország a háborút nemzeti iparnak rézi. A lap reámutat arra, hogy a béke megvalósításának késése Németország hibája, mert minden jószándéku törekvést át-huz. Végül a francia lap reámutat arra, hogy az acélsisakosok felvonulása mintegy reális háttérül szolgálnak az átadott demarsnak.

Az összes francia lapok nagyon ideges hangon írják a német eseményekről és az acélsisakosok fel-

vonulásáról számtalan képet közölnek.

A Petit Parisien című lap azt írja, hogy az acélsisakos szervezet hivatalos szervezet lett, hiszen éppen a kormány tagjai előtt tartották felvonulásukat.

BERLIN. A porosz kormány elkészítette Poroszország közigazgatásának új törvényét. Eszerint a porosz hivatalnokok a birodalmi kormány hatáskörébe lettek átutalva. E törvényt olyannak lehet tekinteni, mely a szövetséges államokat centralizációba kényszeríti és így minden hatalom fokozatosan a birodalmi kormány kezébe megy át. A porosz törvények megreformálása, határozottan Poroszország autonómiájának megcsorbítását jelentik.

Németország és Olaszország agrár-szövetséget köt

RÓMA. A legutóbbi értesüléseink szerint a stressai konferencián elkészül Németország és Olaszország blokkja, amely valószínű, hogy

lesz olyan erős, mint az agrárállamok blokkja. Anglia éppen ezért bizonyos tartózkodást mutat a konferenciával szemben.

Éhség és szomjúság-sztrájkba lépett egy letartóztatott zsebtolvaj

BUCURESTI. Strat Györgyöt, az ismert zsebmetszőt, aki több lopást követett el a vonatokon, ezelőtt pár hónappal elfogták és vizsgáló fogságban ül. Zotta vizsgálóbíró majdnem minden nap kihallgatáson fogadja zsebmetszőt, aki többször adott be kérést, hogy helyezték szabadlábra és tegyék át az ügyét más törvényszékre. Kérését azonban minden alkalommal

visszautasították. Erre a letartóztatott zsebmetsző vasárnap éhség-sztrájkba lépett, látva azonban, hogy az éhség-sztrájk nem segít és a vizsgálóbíró nem helyezi szabadlábra, kijelentette, hogy az éhség-sztrájkot beszéd- és szomjúság-sztrájkjal egészíti ki, nem engedik szabadon. A vizsgálóbíró az esetet jelentette felettes hatóságainak.

Fejszével hasította ketté felesége szeretőjének fejét a megcsalt férj

CERNAUTI. A storojinetmegyei Maidan községben borzalmas gyilkosság történt. Coltun György falusi ember az elmúlt napokban egy falusi multság alkalmával összeismerkedett Medvi Timotei-el, akivel szoros barátságot kötött. Coltun György nem tudott róla, hogy **a felesége halálosan szerelmes lett az új barátba.**

Valahányszor a férj elment otthonról, az asszony mindig légyotlon fogadta szerelmesét, nem törődve azzal, hogy mit beszélnek a szomszédok. Természetesen a dolog nem mehetett sokáig így, mert **a férjet egyik jó barátja felvilágosította, hogy mi történik házában.**

A megcsalt férj elhatározta, hogy bosszút fog állani. Bosszúja kiví-

telére egy tervet készített, amelyet aztán tegnap meg is valósított.

A férj bejelentette feleségének, hogy egy napra elutazik otthonról, **de nem ment el, hanem elrejtőzött a ház körül és várta, hogy mi történik.**

Nemsokára meg is érkezett a házibárát és gyanútlanul bement a fiatal asszonykához.

A férj nyomban utána ment és éppen szeretkezés közben találta őket. Erre minden szó nélkül elővette a fejszét és barátja koponyáját kettéhasította, aki azonnal meghalt.

A bosszuálló férj ezután könnyen végzett a feleségével is és véres fejszével a hátán, jelentkezett a csendőrségen.

Apróhirdetések

Egy szó ára 1 lej; vastagabb betűvel 2 lej.

BELVÁROSBAN egy nagy különbejáratú szoba vízvezetékkel üresen, vagy butorral kiadó. Cim a kiadóban.

ÁLLAST szerzek technikait vagy irodait nő vagy férfinak, kor nem határos, október elsejére huszezer lej kölcsönért. Ajánlatokat „Havi fizetés” jellegre e lap kiadóhivatalába kérek.

KELIM és filé munkákat olcsón vállalkozok. Cim a kiadóban.

EGY elegánsan butorozott szoba 1 vagy 2 személyre a belvárosban kiadó. Cim a kiadóban.

ELSŐRENDÜ közszükségleti cikkek (készpénzár) terjesztésére tőkével rendelkező rajonképviselőt keresünk. Szükséges tőke tíztől-ötvenezer lejig. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérünk „Nagy kereset” jellegre.

S P O R T

**Vasárnap kezdődik a szövetség-
genkivüli futbalcsapatok bajnoki
szezonja.** Dr. Hatieganu Simon
rendőrkesztor dr. Deleu Viktor
polgármesterrel karöltve nemrégiben engedélyt a szövetséggenkivüli futballakadémiák működését. Azóta a Baromvásártéren újra fellángolt a sportélet. Vasárnap már barátságos mérkőzéseket is játszottak a csapatok a következő eredményekkel: RFC—Venus 1:0 (0:0), Székely-ucca—Royal 4:1 (1:1), Venus B—Amatőr B 2:1 (1:0). Vasárnap indulnak meg a bajnoki mérkőzések, amelyeken a következő csapatok vesznek részt: III. ker., Venus, RFC, Kolping, Amatőr, Royal, Victoria.

Kommunista letartóztatások Lengyelországban

VARSÓ. A kommunista ifjuniókaknak tegnap kellett volna megrendezniük felvonulásukat. A rendőrség a katonasággal egyetemben azonban készen áll, még a tüntető felvonulás előtt elkobozott több mint 10.000 kommunista propaganda iratot. 19 kommunista vezetőt letartóztatott. A letartóztatottak között szerepel a moszkvai csekának egy kiküldöttje is, aki az egész mozgalmat irányította. E letartóztatott szovjet kiküldöttnek a működéséről fantasztikus hírek keringenek egész Lengyelországban.

A szovjet halállal bünteti a gabonátolvajokat is

RIGA. A szovjet-kormány számos parasztot ítél halálra gabonaplopás miatt. Mindazonáltal a halálraítéléseknek nem sok eredménye volt, mert a kolhozok tagjai tovább is eldugdossák a buzatermést a szovjethatóságok elől. Tekintettel arra, hogy a kommunista közül is néhányan szemel hunytak a parasztok szovjetkormány szerinti rablógazdálkodásának, másfelől pedig, mivel igen nagy a buzakivitel Ukrajnából, a lakosság valószínű, hogy a jövő télen éhezni fog.

R Á D I Ó

KEDD, szeptember 6.

Bucuresti. 11: Gramofon. 11:45: Időjelzés hírek. 14: Gramofon. 16: Motocoi-zenekar: Könnyű- és román zene. Közben 19: Időjelzés 20: Rádióegyetem. 20:40: Gramofon. 21: Rádió zenekar. Gounod: Faust balladézene. 21:50: Rádióegyetem. 21:45: Grozutea énekes.

Budapest. 11:15: Honvédzenekar. 14: Déli harangszó. 14:05: Hangverseny. 18: Háztartási előadás. 19: Budapesti koncertzenekar. 20:15: Előadás. 20:45: Sebők Stéfi hangversenye. 21:15: Előadás Japánról. 21:45: Mándits-szalonzene. 22:45: Magyar Imre cigányzenekara. 24: Ember Nándor zongorázik. 24:00: Gramofon.

Bécs. 17:20: Sophie Munteanu énekel. 19: Machek-zenekar. 21:40: Wacek-zenekar. 23:15: Mária Reining énekel. 24:05: Tánczene.

Győződjön meg a BONYHAY hentesárak minőségeiről **DELICATESSE**

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Szeptember 6. Kedd. Róm.
kath. Ida. Zahariás. Prot. Mag-
nus. Görög. Mihail. Izr. 5. Elul.

A halálsorompó előtt:
— Hilda, ha nem hallgat meg, a hat-
rai gyors elé vetem magamat.
— Az Istenért, hagyjon legalább egy
kis gondolkodási időt. Kilenckor is jön
meg egy vonat.

A német helyzet.
— Dacára a sok halottnak, a német
helyzet még sem jut — holtpontra.

Nagy lelkendezve futott ki tegnap
este egy utazó a kolozsvári állomásra.
— Elérem még a bukaresti gyorsot?
— kérdezte a portást.
— Attól függ, — mondja a portás, —
hogy tud-e jól szaladni, mert a buka-
resti gyors egy félperccel előbb ment el.

— Időjárásjelentés: A budapesti
meteorológiai intézet időjárásje-
lentése szerint változóan felhős,
hosszan felmelegedő idő várható,
hűsőbb esők a déli részeken lehet-
ségesek.

— Inspekciós, gyógyszerárak:
Somlea Calea Regele Ferdinand.
Dr. Kohn—Egyszárú gyógyszer-
tár, (Főter. Cseresznyés Gyula
gyógyszertára (Kossuth-uca).

— A bajor királyi ház évfordu-
lója. A bajorországi Eichat város-
ban ma tartották hétszázéves év-
fordulóját annak, hogy Wittels-
bachi Ottó hercegi címet kapott.
Az évforduló igen szép ünnepi ke-
retek között folyt le. Az ünnepsé-
gen Rupprecht főherceg is részt
vett és az évforduló alkalmából
emlékbeszédet tartott.

— Kirabolták az angol konzulá-
tus galaci megbízottját. Thomas
Bauaxhans Vildmann, az angol
konzulatus galaci megbízottja fel-
jelentést tett a rendőrségen, hogy
ismeretlen tettesek kirabolták a
lakását, ahonnan minden értékes
holmiját elvitték. A rendőrség eré-
lyesen nyomoz a merész rablók
után, de eddig sikertelenül.

— Két liter pálinkáért jött át a
határon. Zabka István, akinek Kis-
tárnán van birtoka, átjött Nagy-
tárnára és innen két liter pálinkát
akart átcsempészni. Az örök elfog-
ták és a hadbírótság elé állították.
A bíróság tekintettel arra, hogy a
vádolt birtoka éppen a határon
helyezkedik felmentő ítéletet hozott.

— Összeütközött a Ferenc Jó-
zsef-uton két autó. Az elmúlt éj-
szaka a Marianum előtt összeütkö-
zött a kolozsvári 540-es számú
autóbusz a bukaresti 1570. számú
luxus autóval. Az autóbuszt Fele-
cen Gábor Monostori-ut 70. szám
alatti lakó soffőr vezette, míg a
luxusautó tulajdonosa Wilhelm
Zidner bukaresti, Str. Izvor 4. sz.
alatti lakos. Az összeütközött
autóknak nem történt bajuk.

Közel kétszáz munkásbaleset volt a múlt évben

Havonta négyszáz beteg részesül munkásbiztosítási segélyben

CLUJ-KOLOZSVÁR. Érdekes
statisztikai adatokat közölt ma dél-
előtti munkatársunknak Sandrau
Sándor, a kolozsvári betegsegélyző
iroda igazgatója.

A kimutatás szerint mintegy
20.000 tagot számol jelenleg a ko-
lozsvári betegsegélyző. Ezek kö-
zül havonta átlag 1200 beteget vesz-
nek kezelés alá, akikből mintegy
400-an állandó pénzbeli segélye-
zésben részesülnek. A múlt félév-
ben is közel 800 tag részesült orvosi
kezelésben és a betegsegélyző
által kiutalt táppénzben.

Negyvenhárom orvos, élükön dr.
Galan főorvossal, odaadó munká-
val kezeli a hatáskörükbe tartozó
betegeket. Reggel megindul a
röntgenezés és késő estig folyton
készítik a betegekről a röntgenfel-
vételeket.

**Közel kétszáz baleset történt
csak a múlt félévben,**

amelynek áldozatai szintén vala-
mennyien igénybevették a kezelést
és betegségük idejére a táppénzt.
A megjelölt balesetek közül 50
könnyebb, a többi súlyosabb ter-
mészetű volt. Ketten életüket ve-
szítették: Széplaki soffőr, a Barth-

— Az Erdélyi Kárpát Egyesület
„Gyopár” turista csoportja f. évi
szeptember hó 11-én vasárnap a
következő autós kirándulásokat
rendezi: Egy kirándulás az almási
Dezső várhoz, indulás reggel 5 óra-
kor. Részvételi díj tagoknak 60,
vendégeknél 70 lej. (Amennyiben
az idő kedvezne, úgy kerékpáros
kirándulás is lesz ide ifj. Zsembera
Rudolf vezetésével, gyakorlott ke-
rékpárosok részére, szombat d. u.
3 órakori indulással.) — Autós ki-
rándulás Révre, a csepkő barlang-
hoz. Indulás vasárnap reggel 4 óra-
kor. Részvételi díj tagoknak 110,
vendégeknél 120 lej, továbbá a
barlang megtekintési díja 20 lej.
Jelentkezni lehet Ciegler urnál a
Szabó Jenő cégnél és az EKE Má-
tyásházi irodájában.

— Magyarországra szökött egy
román katona. Julia Péter bihar-
megyei határőr szolgálat idején fel-
szereléssel, fegyveresen még 1927-
ben átszökött Magyarországra.
Fegyverét és ruháját állítólag egy
lakatlan házban hagyta, ő pedig
négy nap múlva átszökött Szerbiá-
ba. Huzamosabb bujkálás után erőt
vett rajta a honvágy és ismét haza-
jött. A román határnál elfogták és
ma a hatodik hadtest bírósága két
évi börtönbüntetésre ítélte el.

— Eltűnt egy 16 éves leány az
udvarlójával együtt. Ma délelőtt
özü. Harasztos Pálné jelentést tett
a rendőrségen, hogy ezelőtt pár
nappal Ady Endre-uca 6. szám
alatt levő lakásáról eltűnt 16 éves
Lujza nevezetű leánya, akinek tel-
jesen nyoma veszett. A leánynak
egy Géza nevezetű sztanai községi
fiú udvarolt, akiről szintén nem
tudják hol van. Valószínű, hogy
együtt szöktek meg. A rendőrség
körözőlevelet adott ki a megszö-
kött leány kézrekerítésére.

— Meglógott a fegyőrök elől.
Pár nappal ezelőtt fogták el Dlohai
Balázst, aki Magyarországról szö-
kött át. Közben az ügyészségről
kivették fát vágni, ahonnan meg-
szökött. Mindezeideig nem sikerült
elfogni. Ennek dacára a hadbíró-
ság távollétében egyévi börtönbün-
tésre ítélte el.

féle halálsorompó szerencsétlenség
áldozata és egy Vajda nevű erdő-
munkás, akik családjának a be-
teggsegélyző nyugdíjat utal ki min-
den hónapban. A betegek közül az
elmúlt nyáron 140 munkás nyert
elhelyezést a Cosmuta szanatórium
ban, a betegsegélyző 160 lejes fe-
jenkénti költsége mellett. A klini-
kai szanatórium állandóan mint-
egy 30 kedvezmény nélküli, beteg-
segélyző által fizetett munkást lát
el.

**18 millió lejt inkasszáll évente
az igazgatóság a betegsegélyző
fentartására. Ezenkívül a bal-
esetek után 4 milliót.**

Ezzel szemben a különböző ala-
pokra, táppénzre fizet 8 milliót,
speciális orvosi segélyre 3 milliót,
gyógyszertári költségekre 3 és fél
milliót, nyugdíjak fizetésére 1 mil-
liót és a mentőknek, valamint a
különböző orvosoknak kifizetett
első segélyért átlag 250 ezer lejt
fizet a kolozsvári betegsegélyző.

Mindenestre érdekes statisztika
azzal szemben, hogy a munkásbi-
zosító közönsége állandó elégedet-
lenséggel és panaszokkal viseltetik
a pénztár működését illetően.

— Nemzetközi vallásos kongressz-
szust rendeznek Csikágóban. Was-
hingtoni híradások szerint Csiká-
góban nagy előkészületek folynak
az első nemzetközi vallásos kon-
gresszus megtartásáért, amely a
jövő év nyarán fog lezajlani. Erre
a kongresszuson a világ minden
állama kiküldi képviselőit. Ugyan-
abban az időben Csikágóban egy
nemzetközi kiállítás nyílik meg.

— Nagyváradon kiállítást ren-
deznek a kereskedők. A nagyvá-
radi kereskedelmi csarnok szept-
ember 17—26 között kiállítást fog
rendezni valószínűleg a csarnok he-
lyiségeiben. A csarnok vezetősége
a kiállítás vidéki résztvevői szá-
mára kedvezményes vasuti jegyet
is szándékszik biztosítani.

— Lőfűrdetés közben a vízbe-
fullt. Halálos szerencsétlenség tör-
tént az Arad melletti Konop nevű
községben. Chirias János a Maros-
ban fürdette a lovait, amikor az
egyik ló mellbe rugta. A szeren-
csétlen ember a rugás következté-
ben elvesztette az eszméletét, el-
merült a vízben, ahol megfulladt.

— Már a porondszállításához is
rendőrt állítanak. A kolozsvári vá-
rosi tanácsnak van egy esztendő-
óta kiadott rendelete, amely a Szá-
mos folyó medréből való sóder és
porond kitermelést szabályozza. A
rendelet gondoskodik arról is, hogy
szekereként 5—10 lejt szedjenek
be a fuvarosoktól. Ez a rendelkezés
a város belterületére vonatko-
zik. De jaj annak, aki a város ha-
tárából próbál porondot szállítani.
A Szamos egyes helyein ott áll a
rendőrposzt s könyörtelenül be-
vasalja a szegény emberen a taxát.
A szegény embernek azonban leg-
többször nincs pénze, ilyenkor el-
veszik tőle, ami elvehető; pokrócot,
lapátot, csengőt, de legtöbb esetben
szekerével együtt bekísérik a város
majorba, ahol sokszor napokig
tartják, megfosztva minden kere-
seti lehetőségtől. Kiszabadulásáért
100—500 lejt kell fizetnie, mindezt
csak azért, mert egy szekér porond-
ot akart szállítani a város hatá-
rából, amivel pedig senkinek sem
okoz kárt, még a városnak sem.

Mi történt?

Az elmúlt tavaszon H. Iluska
szíve megdobbant egy kolozsvári
elmeorvos iránt. Azonban a szép
leány hiába várta imádottja részé-
ről a szerelmes szavakat. A pszihia-
ter az esedéklő pillantásokra az el-
ső időben fölényes mosolygással
felelt, majd amikor látta, hogy
nem sok megerősítésre kerül,
hogy a leányt elérje, gyöngéd ér-
zelmeiről kezdett beszélni és egy
buja napon megtörtént az első
pásztoróra.

Még jónéhányszor megtörtént,
hogy Iluska boldogan pihent az
orvos ölelő, erős karjaiban... De
egyszer — egy hangulataltalan estén
— a férfi kijelentette, hogy unja a
szerelmi találkákat...

Még aznap este megutálta életét
a leány és felakasztotta magát a
padlásuk gerendájára. Csak hosz-
szas, kétségbeesett küzdelem után
lehetett visszahozni a tulvilág ka-
pujából. Csupán a kötél nyoma
maradtak Iluska nyakán, amelyek
eszébe jutatták az átszenvedett
haláltusát és újraélesztették a re-
ménytelen szerelmet Iluska szívé-
ben. Nem kellett egyéb, csak egy
véres filmdráma megnézése, ami
után most már a Szamos habjaiba
ugrott a szerencsétlen teremts.

És még valami történt: Iluskát
újra megmentették az életnek, de
orvosi vizsgálat után az elmeorvó-
gyászati klinikára vitték, ahol el-
borult elméjével már nem fogja
többet megismerni kezelőorvosát,
aki néhány héttel ezelőtt megölte
az ifjú lány szívét és a halál torká-
ból az élőhalottak rettenetes birod-
almába kergette.

— Négy kis gyermeket eltemetett
a beomlott homokbánya. A Kesz-
hely melletti Boldogasszonyfa ho-
mokbányájában játszás közben
több gyermek mélyen beásta magát
a föld alá. Az esőzés miatt a föld-
tömeg meglazult s így történt,
hogy négy gyermek a homokbánya
mélyében volt, a hatalmas földtö-
meg hirtelen beomlott. Mire kiás-
hatták őket, a négy gyermek, Ke-
lemen Teréz 9 éves, Kelemen Fe-
renc 8 éves, Nemes Mária 9 éves
és Pálfi János 11 éves gyermek
már meghalt. A gyermekek kiasá-
sánál az anyák fájdalmukban ör-
jöngeni kezdtek és többen elájul-
tak.

— Méhészeti tanfolyam Csikszé-
redában. A csikmegyei mezőgazda-
sági kamara szeptember hó folya-
mán Csikszéredában méhészeti tan-
folyamot rendez. A tanfolyam elő-
adójául Blénessy Károlyt az Er-
délyrészi Méhésztudományi Egyesület tiszte-
letbeli tagját kérte fel a kamara.

AZ ERDÉLYI SZEMLE ÚJ SZÁMA.
Az Erdélyi Szemle új száma szép kiállí-
tásban, sok képpel és gazdag tartalom-
mal most hagyja el a sajtót. Tartalma
a következő: Bajkó E.: Jókai kereszt-
leánya ma is Kolozsvárt él. S. Nagy
László: Novella. Makkai L.: Vers. Ta-
mágy Gy.: Magyar családi életet. Ráz-
mán M.: 50 évvel ezelőtt és 50 év mul-
va. Sztojka L.: Vers. Pálffy R.: Erdélyi
lány Angliában. Debreceni költők: Kiss
István, Oláh Gábor, Rácz Imre: Versek.
Schmiedt B.: Legyen szó róluk. Román
költők: E. Florea, Dragits S. Elbeszélés.
Irók és írók. Régi Kolozsvár. Sport.
Korszerű írók: Felek F. B.: S. O. S.
— 5 perces irodalom. — Dr. Biró G. —
Rédei L.: Az utolsó Bolyai. — Boross
Elek jubileuma. — Révai K. emlékezte.
Cimlapjain. Pál László győztes erdei
képeinek reprodukcióját és Szentgyörgyi
István mesteri diszkutjának mását közli
a lap. Az Erdélyi Szemle gazdag új szá-
ma egy-két napon belül az összes tőzs-
dékben kapható lesz.

Károly király maga is a kisebbségi kérdés rendezését óhajtja

BUCURESTI. Brandsch Rudolf, a kormány kisebbségi alminisztere felszólította a kisebbségi pártokat, hogy a kisebbségi helyzet megbeszélése érdekében kezdjenek tanácskozásokat. A Magyar Párt parlamenti csoportja értekezletet tartott a meghívás ügyében és úgy határozott, hogy

nem utasítja vissza a kisebbségi alminiszter meghívását s a kormány részére készséggel áll rendelkezésre véleményével, de nem hajlandó semmilyen olyan közös tárgyaláson részt venni,

amelyen a Magyar Párt kerekeiből kiszakadt alakulatok önálló Magyar Pártként szerepelnek. A Magyar Párt egyben nem adja fel azt a régi felfogását sem, hogy a kisebbségi miniszter személyét, mint a legnagyobb kisebbségből, a magyarság köréből óhajtja kiválasztatni.

A kisebbségi alminiszter tudomásul vette a Magyar Párt átiratát és a maga részéről elfogadja azt a feltételt, hogy a kormány a Magyar Párttal külön tárgyalja meg a ki-

sebbségi ügy végleges tisztázását. Ezzel kapcsolatban politikai körökben az a hír tartja magát, hogy

a kisebbségekkel való tárgyalás eszméjét maga az Uralkodó kezdeményezte azzal az óhajjal, hogy ezt a problémát mielőbb rendezni kívánja.

Ezt a hírt maga Brandsch Rudolf is megerősíti s így kilátás van arra, hogy a romániai kisebbségi probléma törvényes megoldása a közel jövőben valóra válik.

A semmitőszéktől várják az illetékesség kimondását a bélyeghamisítók ügyében

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Baga-féle bélyeghamisítás még mindig nem tűnt le a napirendről. Jogász körök érdeklődéssel kísérik azt a vitát, amely a kolozsvári és a bukaresti ügyészség, illetve vizsgálóbírók között kifejlődött.

Ugyanis Kolozsváron történt a hamisítás s így a törvények értelmében a kolozsvári bíróság volna hivatott az ügyben ítélni. Ugyanakkor a hamisítókat a Tövis mel-

letti Koslár állomáson tartóztatták le s a vizsgálati fogságot elrendelő végzést a bukaresti ügyészség hirdette ki. Az érvényben levő törvények, amikor intézkednek, hogy a büncselekmény helyén működő bíróság az illetékes az ügy kivizsgálására, ugyanakkor arról is intézkednek, hogy amelyik bíróság területén hirdették ki a letartóztatási végzést, az a bíróság tartozik az ügyet letárgyalni.

Most a két város között a letartóztatottakért megindult a jogi érvekkel alátámasztott átirat-váltás, amely azt eredményezheti, hogy a letartóztatottak, amíg ügyükben döntés nem történik, állandóan utazgathatnak Kolozsvár és Bukarest között. Valószínű, hogy a végső szót a két város vetélkedése ügyében a semmitőszék mondja majd ki, amely dönteni fog az illetékesség kérdésében.

Három fegyveres bandita kifosztotta a zsufolt autobusz utasait

LONDON. Csikágó központjában három álarcos bandita a legforgalmasabb időben megtámadott egy autobuszt s menetközben kirabolta az utasokat. A támadás példátlan vakmerőséggel játszódtott le.

A három férfi észrevette, hogy egy fiatal banktisztviselő nő négyszáz dollárt vett magához a pénztárból,

amelyet magával kellett vinnie. A banditák utána mentek a lánynak, aki felszállt egy autóbusszra. Amikor az autóbussz már mozgásban volt,

egyik bandita a soffőr mellé ugrott, revolvert szegzett a mellének és reáparancsolt, hogy hajtsa a leggyorsabb tempóban.

A két másik férfi közben behatolt a kocsii belsejébe és előre szegzett revolverrel kényszerítette a zsufolt autóbussz utasait, köztük a fiatal banktisztviselőnőt, hogy adják ki értéktárgyaikat.

Az utasok kifosztása után kényszerítették a soffőrt, hogy hajtsa be az egyik csendes mellékucába, ahol leugrottak a kocsiról.

Tekintve, hogy az utóbbi időben rendkívül elszaporodott az angol fővárosban a banditizmus s egyedül

augusztusban harminc csikágói módra elkövetett bandatámadás történt, a rendőrség hatalmas razziát rendelt el. Az esti órákban

Irásszakértőket vonnak be a Schönhaus-ügybe

CLUJ-KOLOZSVÁR. A tengeri kigyóvá megnőtt Schönhaus-féle vámcselezés ügyében napok óta folytatja Pastia vizsgálóbíró a kihallgatásokat, amelyek a múlt hét végén három vámtisztviselő letartóztatását eredményezték. A vizsgálóbíró a letartóztatott vámtisztviselők ügyével kapcsolatosan szükségesnek látta, hogy az ügybe egy írásszakértőt is bevonjanak, hogy

Veszedelemes leánykereskedő bandát tett ártalmatlanná a rendőrség

CONSTANTA. Tegnap egy hajó készült elhagyni a kikötőt, amikor közvetlenül az indulás előtt a hajó fedélzetén levő utasok közül a rendőrség három utast letartóztatott. A letartóztatás nagy szenzációt keltett. A kiszivárgott hírek közül sikerült annyit megtudni, hogy két magasabb társadalmi kö-

kétezer rendőr szállta meg a City környékét és a Themzén átvezető hidakat. Az uccákon motorkerékpáros járőrök jártak végig s minden gyanús autóbusszt megállítottak. A razzia eredményéről még nem adtak ki hivatalos jelentést.

megállapítható, pontosan a hamisítás melyik tisztviselő kézírásából származik.

Egyébként a Schönhaus ügyben néhány napig szünetel a vizsgálat. Ugyanis Pastia vizsgálóbíró csak ideiglenesen vette át a vizsgálatot s néhány nap múlva érkezik szabadságáról vissza Barlatei vizsgálóbíró, aki újra folytatja majd a vámpanama további kivizsgálását.

rökhöz tartozó uriasszony és egy urileány veszedelemes leánykereskedők kezébe jutottak,

akik zsákmányukat hajón Konstancából keletre akarták szállítani.

A szigurancához egy feljelentés érkezett és valóban a kutatások következtében bebizonyosodott, hogy Konstancában az élőhúskereskedőknek egy valóságos lera-

katuk van, amelyet egy görög alattvaló vezet.

A kaland „hősnőt” visszazsálli-tották Bukarestbe családjaikhoz.

Bebizonyosodott, hogy a leánykereskedők legtöbbször úgy szedték áldozataikat, hogy

kloroformmal elaltatták s így könnyen a hajóra hurcolhatták, természetesen a hajóskapitánynak a tudtával,

aki ezért szép összegeket kapott. A bandának egyik leglelkesebb tagja G. Malopl katonaszökevény, aki nagyszerűen tudott bánni a kloroformos üveggel és kiválasztani a keleti izlésnek megfelelő hölgyeket. A leánykereskedők közül többeket letartóztattak, míg másrészt nek a kézrekerítésére széleskörű nyomozást vezettek be.

Hegymászás következtében eltörte a lábát egy vadászfőhadnagy

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délután a kolozsvári vasúti állomásra súlyos lábtöréssel szállították be Ciocar Constantin beszercei 8-as vadászezredbeli főhadnagyot. A szerencsétlen tiszt hegymászás közben megcsuszott és ballába szorult eltörte. Az állomásra azonnal kitelefonálták a mentőket, ahonnan a kiszállított mentőorvos a baleset áldozatát orvosi segélyben részeltette, majd beszállították a sebészeti klinikára. A beteg állapota javulást ígér.

Befejezéshez közeledik a Ferenc József-uti görögkeleti templom építése

CLUJ-KOLOZSVÁR. Kolozsvár közönségének már régen feltűnt a Marianummal szemben lévő Ferenc József-uti templom építése. E telken már majdnem felszentelésre készen áll a görög keleti egyház közönség temploma. Az építkezéseket július 23-án kezdték s már már a könnyebb munka megkezdése közeledett, amikor a templom építómunkásai sztrájkba léptek. Most, hogy a megegyezés megtörténik a munkásokkal, valószínű, hogy a templomépítést hamarosan befejezik.

Elfogták a magyar konzulátus elleni tüntetés értelmi szerzőjét

CLUJ-KOLOZSVÁR. A rendőrség állambiztonsági hivatala tegnap este letartóztatta Hickl Rudolf kommunista ifjumunkást, aki néhány héttel ezelőtt történt magyar konzulátusi ablakbeverés egyik főszereplője és értelmi szerzője. A letartóztatott Hickl annak idején megszökött ügyészségnek adták át.

Terjessze mindenütt a „Jóreggelt!”-et

**Nyaralásból hazatérve, első utad CZINK-hez vezet,
Hogy ruháid kevés pénzért rendbetegyed**